

विशसन (von शस् mit वि) 1) adj. (f. ई) *mörderisch, Tod bringend*: गदा MBh. 6, 2775. 2798. 9, 3186. त्रय 8, 2836. 10, 540. विशसने गूढगारे बन्धनेन बद्धः Mārk. 98, 9. — 2) m. *Schwert* Trik. 2, 8, 54. H. c. 144. MBh. 12, 6203. als solches bildliche Bez. der Strafe 4428. — 3) n. a) *das Schlachten, Zerschneiden* RV. 10, 85, 35. Suçr. 1, 96, 12. Metzelet AK. 2, 8, 2, 83. H. 370. Halā. 2, 322. पुत्रशत्रुगणस्य MBh. 11, 304. मरुद्विशसनं कृतम् । यदिगणमक्रुधाद्वैत्यदानवत्तसाम् R. Gorr. 1, 42, 7. 43, 7. 6, 108, 4. so v. a. *schlacht* MBh. 7, 661. 840. 12, 11292. Hariv. 3596. Metzelet so v. a. *grausame Behandlung* Uttarar. 74, 13 (96, 5). — b) N. einer Hölle VP. 207. fg. Bhāg. P. 5, 26, 7.

विशसितर (wie eben) nom. ag. *Schlichter* P. 7, 2, 34. Schol. Air. Ba. 7, 16. M. 5, 51. Kull. zu M. 10, 105.

विशस्तर (wie eben) nom. ag. dass. P. 7, 2, 34 (vedisch). RV. 1, 162, 19. MBh. 13, 5642. — Vgl. श्र०, विशास्तर und वैशस्त्र.

विशस्ति gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124 vielleicht fehlerhaft für विशस्तः vgl. वैशस्त्य.

विशस्त्र (2. वि + श्र०) adj. *waffenlos* MBh. 8, 984.

विशस्वैति (विशस्, gen. von 2. विष्, + पति) m. *Herr der Niederlassung* u. s. w.: Indra RV. 10, 132, 2. Agni 141, 1.

विशाख (2. वि + शाखा) 1) adj. (f. घ्रा) a) *verästet, gegabelt*: वीरुधः AV. 8, 7, 4. यूप TS. 2, 1, 9, 3. Çāṅkh. Çr. 16, 9, 26. वपाग्रयणी Kāṭy. Çr. 6, 5, 7. 6, 27. Gobh. 3, 10, 25. — b) *astlos*: पादप Hariv. 2753. — c) *händlerlos* Hariv. 2755. — d) *unter dem Sternbilde Viçākhā geboren* P. 4, 3, 34. — 2) m. a) *Bettler* H. an. 3, 114 (याचक). Med. kh. 12 (तर्कक). Spindel (d. i. तर्क) Wilson nach Çāḍam. — b) *Bez. einer best. Stellung beim Schiessen* (धन्विना वितस्त्यत्तरेण पदे संस्थानम्) Bhar. zu AK. 2, 8, 2, 53 nach ÇKDr. — c) *Boerhavia procumbens Roxb.* (पुनर्नवा) Rāḡan. im ÇKDr. — d) *Bein.* Skanda's AK. 1, 1, 1, 35. Trik. 3, 3, 51. H. 209. H. an. Med. Halā. 1, 19. MBh. 3, 14634. — e) *eine Manifestation Skanda's, die als sein Sohn aufgefasst wird*, MBh. 1, 2588. 3, 14384. 14532. fg. 9, 2487. fg. 13, 7636. Hariv. 187. 2966. Varāh. Brh. S. 46, 11. 48, 26. Kathās. 20, 92. 30, 183. fg. VP. 120. Bhāg. P. 6, 6, 14 (st. स्कन्ध ist mit der ed. Bomb. स्कन्द zu lesen). Verz. d. Oxf. H. 117, a, 34 (?). — f) *als Manifestation Skanda's N. eines den Kindern gefährlichen Dämons* Suçr. 2, 387, 6. 394, 8. Çāṅg. Saṇu. 1, 7, 109. Verz. d. Oxf. H. 307, b, 25. — g) *Bein.* Çiva's MBh. 13, 1186. स्कन्द० (स्कन्ध० ed. Calc.) desgl. 907; vgl. स्कान्दविशाख P. 7, 3, 21. Schol. — h) N. pr. eines Devarshi MBh. 2, 295. eines Dānava Kathās. 47, 18. eines Brahmanen Rāḡa-Tar. 1, 204. — Schiefner, Lebensb. 270 (40). — 3) f. घ्रा *eine best. Pflanze* Kāṭy. Çr. 25, 7, 17. = हर्वा Comm. = कठिष्ठक H. an. Med. — b) *du. Bez. des 14ten (später des 16ten) Nakshatra* Colebr. Misc. Ess. II, 338. Journ. of the Am. Or. S. 6, 335. fg. P. 1, 2, 62. AV. 19, 7, 3. TS. 4, 4, 10, 2. TBr. 1, 3, 2, 7. 3, 1, 1, 11. Âçv. Çr. 2, 1, 10. AV. Paric. bei Weber, Nax. 1, 312. MBh. 3, 16970. R. 4, 33, 44. 5, 73, 56. Varāh. Brh. S. 4, 6. pl. MBh. 13, 4262. R. 2, 41, 11. Çāṅ. 35, 21. Varāh. Brh. S. 10, 19. 11, 58. 101, 9. sg. vedisch nach P. 1, 2, 62. AK. 1, 1, 2, 23. Trik. H. 112. H. an. Med. Garga bei Weber, Nax. 1, 309. MBh. 6, 95. 13, 3270. R. 6, 86, 43. Varāh. Brh. S. 6, 9. 15, 30. 102, 4. 103, 3. Mārk. P. 33, 12. Çāṭh. 14, 6. unbestimmt VI. Theil.

ob sg. oder pl. Mārk. P. 38, 33. im comp. Lalit. ed. Calc. 62, 14. fg. Ver. in LA. (III) 13, 11. Varāh. Brh. S. 6, 12. 9, 3. 32, 12. 47, 18. 55, 31. सविशाख 98, 1. — b) *ein Frauennamen* Burn. Intr. 24, N. 1. Schiefner, Lebensb. 270 (40). Hiouen-thsang 1, 305. — 4) f. ई *eine gabelförmige Stange* Kāṭy. Çr. 13, 3, 13. Çāṅkh. Çr. 17, 1, 15. 10, 9. — 5) n. *Gabel, Verzweigung* Kāṭy. Çr. 8, 5, 38. Lāṭy. 1, 5, 19. 7, 7. 10. Dasselbe Wort vermuthen wir st. विशाख in der Stelle (सूतिकायाः) विशाखात्तरमभ्यय्यात् *das Innere der Gabel d. h. zwischen den Schenkeln* Suçr. 1, 368, 12. — Vgl. वैशाख.

विशाख m. *Orangenbaum* Çāḍam. im ÇKDr.

विशाखदत्त (विशाखा + दत्त; vgl. P. 6, 3, 63) m. N. pr. des Autors des Dramas Mudrārākṣhaśa Verz. d. Oxf. H. 143, a, No. 296.

विशाखदेव m. N. pr. eines Mannes Tāran. 146.

विशाखयूप 1) m. N. pr. eines Fürsten aus der Pradjota-Dynastie VP. 466. Bhāg. P. 12, 1, 3. Verz. d. Cambr. H. 7. — 2) N. pr. einer Oertlichkeit MBh. 3, 8386. 12354.

विशाखल n. *eine best. Stellung beim Schiessen* Çāḍam. im ÇKDr.

विशाखिल (von विशाखा) m. N. pr. eines Kaufmanns Kathās. 6, 33. fgg. Autor eines Kalāçāstra Verz. d. Oxf. H. 207, b, 33.

विशातन (vom caus. von शद् mit वि) 1) adj. (f. ई) *fällend, vernichtend*: परानोक० (शर) MBh. 7, 5081. वीर्य० Mārk. P. 116, 25. मृत्युपाश० Bhāg. P. 3, 14, 4. als Beiw. Viṣṇu's (= संकर्तृ Nilak.) MBh. 7, 2963. — 2) n. *das Füllen, Vernichten*: द्रोपानीक० MBh. 7, 485.

विशाद MBh. 8, 4407 fehlerhaft für विवाद, wie die ed. Bomb. liest.

विशाप (2. वि + शाप) 1) adj. *von einem Fluche befreit* Bhāg. P. 9, 9, 37. — 2) m. N. pr. eines Muni Verz. d. Oxf. H. 52, a, 25.

विशाप (von शी mit वि) m. *die Reihe zu schlafen* P. 3, 3, 39. AK. 3, 3, 32. H. 1503. Halā. 4, 54.

विशायक m. *eine best. Pflanze*; s. u. बिसाकर.

विशायिन् (von शी mit वि) adj. gaṇa ग्रहादि zu P. 3, 1, 134.

विशारण (vom caus. von शर mit वि) n. *Mord, Todtschlag* H. 372. — Vgl. विशरण, निशरण.

विशारद (wohl 2. वि + शा०) 1) adj. (f. घ्रा) gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. a) *erfahren, kundig, vertraut* AK. 3, 4, 10, 98. H. 341. an. 4, 144. Med. d. 53. Hār. 224. Halā. 2, 178. die Ergänzung im loc.: संब्याने MBh. 3, 2833. रथमार्गेषु 8, 1983. नृत्येषु 14, 2643. भङ्गिसूचनविधौ Kathās. 15, 148 (विशरद् gedr.). im gen.: युद्धानामविशारदः MBh. 7, 5540. im comp. vorangehend: सर्वशास्त्र० M. 7, 63. श्रुतिज्ञाति० Jāḡn. 3, 115. युद्ध० Bhāg. 1, 9. मत्तबुद्धि० MBh. 1, 1597. प्रतिपत्ति० 8248. 2, 394. 3, 2485. 5, 5970. 13, 6772. R. 1, 2, 1. 53, 8. 2, 43, 18. 74, 18. 80, 1. R. Gorr. 2, 6, 15. 4, 9, 45. 51, 18. Suçr. 1, 122, 12. 236, 3. Ragh. 8, 17. 9, 32. Spr. (II) 265. 1288. (I) 3073. 4413. Kathās. 20, 116. 74, 287. Rāḡa-Tar. 4, 265. Bhāg. P. 2, 3, 25. 9, 13, 27. ललनानुनयाति० 5, 2, 17. ohne Ergänzung MBh. 4. 1032. R. 5, 3, 70. Bhāg. P. 8, 23, 8 (= सर्वज्ञ Comm.). बुद्धिः सुविशारदा 11, 7, 26. परापवादेन विशारदेन geschickt, gewandt, dem Zwecke entsprechend 28, 23. स्तवैश्वर्यविशारदैः so v. a. sinnvoll MBh. 13, 6413. — b) *dreist, frech* AK. H. an. Med. — c) = श्रेष्ठ Aśāṣāṣā im ÇKDr. — 2) m. *Mimusops Elengi Lin.* (बकुल) Rāḡan. im ÇKDr. Aush. 48. — 3) f. घ्रा *eine best. Pflanze*, = लुङ्गुरालभा Rāḡan. im ÇKDr. — Vgl. विद्या०